

Repere în studiul traducerii juridice

Mapping Legal Translation Studies

Oana COGEANU-HARAGA¹

Rezumat: Studiul traducerii juridice a fost descris în diferite moduri, fie ca o disciplină de graniță între drept și lingvistică („La traducción jurídica, una disciplina situada entre el derecho comparado y la lingüística contrastiva”²), fie ca o interdisciplină („an interdiscipline which is situated on the interface between translation studies, linguistics, terminology, comparative law, and cultural studies”³), fie ca o subcategorie a traductologiei („La traductologie juridique est un sous-ensemble de la traductologie au sens large”⁴), fie ca o disciplină *sui generis* („La juritraductologie est une nouvelle discipline qui cherche à déterminer les règles méthodologiques applicables à la traduction juridique”⁵). Pe fundalul acestei dezbateri continue, prezentul articol își propune să analizeze câteva repere în studiul traducerii juridice, pornind de la ceea ce Harvey⁶ numea „discrepanțele care persistă la margine”, și anume locul acordat textelor care nu tratează chestiuni juridice, dar sunt utilizate în contexte juridice și invers. Având în vedere că o problemă în conceperea traductologiei juridice provine din axarea pe funcția textului-sursă și/sau a textului-țintă, articolul de față își propune să se concentreze în schimb pe actul translatorial, în vederea delimitării unui domeniu al studiului traducerii juridice care să fie distinct de cel al limbajului juridic și/sau al contextelor juridice.

Cuvinte-cheie: traductologie juridică, traducere juridică, act translatorial, echivalență.

¹ Conf. univ. dr., Facultatea de Litere, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, oana.cogeanu@uaic.ro.

² R. Arntz, *La traducción jurídica, una disciplina situada entre el derecho comparado y la lingüística contrastiva*, *Revista De Lenguas Para Fines Específicos*, 8: 2001, p. 376.

³ L. Biel, *Corpus-Based Studies of Legal Language for Translation Purposes: Methodological and Practical Potential*, în C. Heine, J. Engberg, (ed.), *Reconceptualizing LSP. Online proceedings of the XVII European LSP Symposium 2009*. Aarhus, Denmark: Aarhus School of Business, Aarhus University, 2010, p. 6.

⁴ J. Pelage, *La traductologie juridique: contours et contenus d'une spécialité*, *Traduire*, 200/2003, pp. 109, 118.

⁵ M. Abdel Hadi, *Géographie politique et traduction juridique, le problème de la terminologie*, *Terminologie et traduction*, 2(3): 1992, p. 71.

⁶ M. Harvey, *What's so Special about Legal Translation?*, *Meta: Translators' Journal*, 47(2)/2002, pp. 177-185.

Abstract: Legal translation studies have been variedly described as a border discipline between law and linguistics (“La traducción jurídica, una disciplina situada entre el derecho comparado y la lingüística contrastiva”⁷) or an interdiscipline (“legal translation studies is an interdiscipline which is situated on the interface between translation studies, linguistics, terminology, comparative law, and cultural studies”⁸), a sub-category of translation studies (“La traductologie juridique est un sous-ensemble de la traductologie au sens large”⁹) or a discipline sui generis (“La juritraductologie est une nouvelle discipline qui cherche à déterminer les règles méthodologiques applicables à la traduction juridique”¹⁰). On the background of this ongoing debate, the present article aims at mapping the territory of legal translation studies by starting from the “discrepancies that persist at its fringes”¹¹, particularly the place assigned to texts which do not deal with legal matters but are used in legal settings and vice versa. Considering that one issue in conceptualising legal translation studies derives from the conflation of source text and target text function, this article proposes to focus instead on the translational act itself in order to delineate a scope for legal translation studies that is distinct from the scope of legal language and/or legal contexts.

Keywords: Legal Translation Studies, legal translation, translational act, equivalence.

1. Studiul traducerii juridice, între lingvistică și drept

Studiul traducerii juridice aduce împreună criterii juridice și lingvistice într-o abordare adesea descrisă ca fiind interdisciplinară. Dezbaterile academice actuale privind sfera acestei posibile discipline fac frecvent referire la trăsăturile limbajului juridic – fie că este vorba de o singură limbă, de mai multe limbi sau de căutarea unor universalii juridice – și tratează adesea chestiuni de drept, separând sau combinând perspectivele juridice și lingvistice, dar lăsând în plan secundar însăși traducerea.

Se remarcă astfel o confuzie între, pe de o parte, ceea ce ar reprezenta studiul traducerii juridice și științele juridice sau lingvistice, ca și cum, atunci când vorbim despre traducerea juridică, am aluneca involuntar de la subiectul traducerii, prin intermediul limbajului, la obiectul juridic al acesteia. În lipsa unui termen consacrat pentru ceea ce în limba engleză s-a consacrat drept “Legal Translation Studies”, în acest articol vom utiliza diferențiat denumirile de studii privind traducerea juridică, studiul traducerii juridice și traductologie juridică/juritraductologie, pentru a face referire la componentele concrete, normativizarea și, respectiv, consacrarea unei arii de studiu și cercetare.

Atunci când studiile privind traducerea juridică încearcă să cuprindă aspecte de lingvistică și chestiuni de drept, sarcina devine covârșitoare, iar posibilă disciplină a traductologiei juridice se disipează. Studiul traducerii juridice ar trebui să poată împrumuta cunoștințe din alte domenii, precum lingvistica sau

⁷ R. Arntz, *op. cit.*, p. 376.

⁸ L. Biel, *op. cit.*, p. 6.

⁹ J. Pelage, *op. cit.*, pp. 109, 118.

¹⁰ M. Abdel Hadi, *op. cit.*, p. 71.

¹¹ M. Harvey, *op. cit.*, pp. 177-185.

jurisprudența, precum și să contribuie la acestea, dar fără a-și pierde identitatea. Așa cum orice disciplină are nevoie de un obiect și o metodă, este necesar ca studiul traducerii juridice să se axeze, pur și simplu, pe traducere – oricât de influențat ar fi de studiile corelate ale obiectului juridic și mediului lingvistic al acesteia. Astfel, studiul traducerii juridice s-ar axa pe procesul, produsul și practica traducerii textelor pentru uz juridic.

Este necesar în acest punct să distingem între un text (cu contextul și scopul său sursă), contextul de referință al utilizării sale (care poate fi diferit de cel inițial și poate implica un scop diferit) și traducerea sa (cu propriul context și scop țintă). De asemenea, trebuie evitată confuzia între text juridic, limbaj juridic și cadru juridic. De exemplu, atunci când o scrisoare de dragoste este folosită în instanță, contextul său de referință devine juridic, însă cuvintele îndrăgostiților nu devin limbaj juridic. În mod similar, când un fragment de lege este citat într-un roman, acel text juridic încărcat de limbaj juridic devine un element literar.

Textele au capacitatea de a-și schimba sensul în funcție de context, chiar dacă forma lor rămâne neschimbată. Se vorbește, în general, despre cuvinte juridice (precum *contravenție*) sau expresii juridice (de exemplu, *eroare judiciară*); totuși, acești termeni juridici sunt extrași dintr-un corpus de texte utilizate într-un cadru specific, în care sensul lor, uneori și forma, au fost modelate în interiorul unui text anume pentru a servi unui scop dat – însă rămân întotdeauna pasibili de revizuire, actualizări și recontextualizări.

2. Natura (studiului) traducerii juridice

În *Legal Translation Studies as Interdiscipline*, Fernando Prieto Ramos¹² trece în revistă o serie de definiții date studiului traducerii juridice, întrebându-se dacă acesta ar trebui considerat o disciplină de sine stătătoare, un subdomeniu sau o specializare în cadrul traductologiei. Varietatea definițiilor date acestei arii reflectă divergența de opinii cu privire la statutul său. Astfel, traducerea juridică a fost descrisă ca o disciplină de graniță: „La traducción jurídica, una disciplina situada entre el derecho comparado y la lingüística contrastiva”¹³; o disciplină nouă: „La juritraductologie est une nouvelle discipline qui cherche à déterminer les règles méthodologiques applicables à la traduction juridique”¹⁴; un subdomeniu: „La traductologie juridique est un sous-ensemble de la traductologie au sens large”¹⁵; sau o inter-disciplină: „legal translation studies is an interdiscipline situated at the intersection of translation studies, linguistics, terminology, comparative law, and cultural studies”¹⁶.

¹² F. Prieto Ramos, *Legal Translation Studies as interdiscipline: Scope and evolution*, *Meta: Translators' Journal*, 59(2): 2014, pp. 260-277.

¹³ R. Arntz, *op. cit.*, p. 376.

¹⁴ M. Abdel Hadi, *op. cit.*, p. 71.

¹⁵ J. Pelage, *La traductologie juridique: contours et contenus d'une spécialité*, *Tra- duire*, 200/2003, pp. 109, 118.

¹⁶ L. Biel, *op. cit.*, p. 6.

În cele din urmă, Ramos definește traductologia juridică drept o (inter)disciplină care se ocupă de toate aspectele traducerii textelor juridice – incluzând procesele, produsele și actorii implicați¹⁷. De fapt, discuțiile privind relația dintre studiul traducerii juridice și disciplina mai cuprinzătoare a traductologiei amintesc de distincțiile conceptuale care au însoțit chiar nașterea traductologiei, diferențiată treptat de studiul lingvistic al limbii. Între tentativele de a trasa limitele teoretice și textuale ale studiului traducerii juridice persistă în continuare divergențe, mai ales în ceea ce privește locul atribuit textelor care nu sunt juridice în conținut, dar sunt utilizate în contexte juridice.

De exemplu, o scrisoare personală poate fi tradusă pentru a fi prezentată ca probă în instanță sau poate face obiectul unei traduceri autorizate, însă acest fapt nu o transformă neapărat într-un text juridic, așa cum susțin unii autori¹⁸. Astfel de cazuri – în care contextul unui text se modifică sau în care declarații ale unor persoane fără pregătire juridică ajung în sistemul judiciar – sunt adesea invocate pentru a pune sub semnul întrebării „statutul presupus special al traducerii juridice”¹⁹. Acestea zdruncină aparenta certitudine că traducerea juridică este o categorie *sui generis*, care merită o abordare distinctă.

Harvey, de pildă, include în sfera traducerii juridice contractele, testamentele, rapoartele de expertiză și documentele judiciare, susținând o definiție mai largă a textului juridic, care ar cuprinde orice document implicat, sau potențial implicat, într-un proces juridic. În mod similar, Deborah Cao identifică „texte obișnuite, precum corespondența personală sau de afaceri, acte și certificate, declarații de martori și rapoarte de expertiză” ca parte a traducerii juridice realizată în scopuri juridice sau judiciare generale. Ea subliniază faptul că „texte obișnuite care nu sunt redactate în limbaj juridic de către profesioniști ai dreptului” reprezintă „o parte semnificativă a activității traducătorului juridic”²⁰. Ramos însă adoptă o poziție mai nuanțată, recunoscând că astfel de texte pot fi traduse în contexte juridice, dar susținând că nu trebuie considerate în mod sistematic drept texte juridice. În schimb, el propune o abordare conciliantă, în care „legătura dintre tematica și/sau funcția juridică și trăsăturile lingvistice este confirmată ca numitor comun minim al textelor juridice”²¹.

Tocmai această legătură – între conținutul juridic, funcția juridică și limbajul juridic – trebuie pusă în discuție pentru a simplifica lucrurile și a delimita mai clar domeniul traducerii juridice față de cel al limbajului juridic sau al textelor juridice. Problema derivă din confuzia între funcția textului sursă și cea a textului țintă. Indiferent de conținutul sau scopul inițial al unui text, dacă traducerea sa este destinată uzului juridic, acest lucru ar trebui să fie suficient pentru a o considera drept traducere juridică. Iar accentul în studiul traducerii juridice trebuie pus pe

¹⁷ F. Prieto Ramos, *op. cit.*, p. 261.

¹⁸ M. Abdel Hadi, *op. cit.*, p. 47; M. Harvey, *op. cit.*, p. 178.

¹⁹ M. Harvey, *op. cit.*, p. 178.

²⁰ D. Cao, *Legal Translation*, în Y. Gambier, L. van Doorslaer (ed.), *Handbook of Translation Studies*, Amsterdam, NL: John Benjamins Publishing Company, 2010, pp. 11-12.

²¹ F. Prieto Ramos, *op. cit.*, p. 264.

actul de traducere. Întrebarea nu este dacă o scrisoare de dragoste folosită ca probă în instanță devine un text juridic; traducerea ei pentru uz juridic este, fără îndoială, o traducere juridică. Și opusul este valabil: dacă un text de lege este tradus pentru a fi folosit într-un scop non-juridic, literar de pildă, textul sursă rămâne juridic, însă traducerea sa nu constituie o traducere juridică. Traducerea permite această transformare prin însăși natura sa de *translatio*: ea transportă texte nu doar între limbi, ci și între contexte și scopuri.

În viziunea lui Ramos, traducerea juridică este definită de o continuitate între textul juridic – limbajul juridic – funcția juridică, chiar dacă se admite existența unor variații și interferențe. Într-adevăr, textele juridice sunt cele care stabilesc sau aplică instrumente care reglementează relații juridice publice sau private, sau care exprimă formal cunoștințe specializate privind astfel de instrumente și relații. Aceste funcții urmează tipare lingvistice recognoscibile, specifice diverselor varietăți ale limbajului juridic, în situații discursive concrete. Se pot identifica astfel tipuri de texte juridice (în funcție de autor și de scopuri generale) și genuri juridice (în funcție de funcții textuale și de convenții mai specifice).

Însă chiar și textele juridice ideale pot conține într-un procent semnificativ terminologie și limbaj specializat din domeniile non-juridice pe care le reglementează, în timp ce scrierile academice juridice pot include o gamă variată de subcategorii ale genurilor non-juridice, cum ar fi articole de revistă sau manuale²². Dacă în cazul textului juridic sursă s-ar putea aștepta o continuitate text-limbaj-funcție – deși o analiză atentă a discursului juridic este posibil să contrazică această așteptare, traducerea poate rupe această legătură, proiectând textul pe un nou plan, care poate să semene perfect sau să difere radical de original.

3. Provocările traducerii juridice

În articolul *Functional Equivalence and Its Role in Legal Translation*, Marcela Müllerová Shiflett susține că traducerea juridică ridică provocări distincte față de alte tipuri de traduceri specializate și, prin urmare, necesită o abordare metodologică adecvată²³. Fără a detalia aceste provocări, autoarea recomandă utilizarea echivalenței funcționale ca strategie de traducere adecvată. Într-adevăr, căutarea echivalenței funcționale este adesea considerată o caracteristică esențială a traducerii juridice.

În *A Textbook of Translation*, Peter Newmark propune o împărțire a traducerii specializate, adică tot ceea ce nu constituie traducere literară, în două mari categorii: traducere tehnică și traducere instituțională²⁴. În acest cadru, traducerea juridică este clasificată ca traducere instituțională. Această distincție se bazează pe ideea că traducerea tehnică este, în general, universală și lipsită de caracter cultural,

²² F. Prieto Ramos, *op. cit.*, pp. 264-265.

²³ M. Müllerová Shiflett, *Functional Equivalence and Its Role in Legal Translation*, *English Matters* III: 2012, p. 29.

²⁴ P. Newmark, *A Textbook of Translation*, Harlow, UK: Longman, 2005, p. 151.

în timp ce traducerea instituțională – care include și domeniul juridic – este dependentă de cultură.

Această împărțire este discutabilă din perspectivă ideologică, întrucât ignoră faptul că știința și tehnologia sunt produse ale unor contexte istorice și culturale anume. Chiar dacă terminologia și practicile aferente pot fi larg răspândite la nivel global, ele își au originea într-un cadru cultural. Prin urmare, traducerea textelor tehnice poate fi mai puțin dependentă de context, dar nu este complet neutră din punct de vedere cultural.

În plus, termenii „tehnic” și „instituțional”, folosiți în acest context, pot crea confuzie. În mod obișnuit, aceștia desemnează domenii de cunoaștere sau practică, iar nu strategii de traducere sau niveluri de traductibilitate. De exemplu, dacă o instituție precum Organizația Internațională de Standardizare (ISO) emite standarde tehnice – documente care stabilesc cerințe pentru produse sau servicii, este traducerea acestor documente tehnică sau instituțională? Fie și numai acest exemplu sugerează că este nevoie de o abordare mai nuanțată, care să reflecte faptul că textele prezintă grade diferite de traductibilitate în funcție de contextul sursă și cel țintă, drept pentru care este justificată aplicarea unor metodologii de traducere diferite de la caz la caz.

O distincție utilă în acest sens este cea dintre efortul translațional orizontal și efortul translațional vertical. Textele cu un grad ridicat de traductibilitate – datorită proximității lingvistice și conceptuale între limbi și culturi – permit traducătorului să rămână la suprafața textului, replicând relațiile sintagmatice (ordinea cuvintelor, construcția frazei). Dimpotrivă, textele mai dificil de tradus necesită o abordare în profunzime: traducătorul trebuie să analizeze relațiile paradigmatică (presupoziții culturale, cadre juridice, concepte fundamentale) pentru a recrea sensul în limba țintă.

În practică, cele mai multe texte combină, în grade diferite, provocări translaționale orizontale și verticale. Măsura în care un text necesită predominant un efort orizontal sau vertical depinde atât de contextul în care a fost produs acesta, cât și de cel în care va fi receptat – fiind, așadar, condiționată cultural pentru decodare și intercultural pentru recodarea în limba țintă.

Revenind la strategia caracteristică pentru traducerea juridică, echivalența funcțională este definită de Newmark ca „o procedură care ocupă spațiul universal dintre limba sursă și limba țintă”²⁵. În traducerea juridică, această tehnică este adesea considerată ideală. Weston afirmă, de asemenea, că utilizarea unui echivalent funcțional poate fi văzută drept metoda optimă de traducere a textelor juridice²⁶.

Eugene Nida propune însă o perspectivă mai nuanțată, susținând că echivalența funcțională este adecvată doar atunci când echivalența formală (realizată prin traducerea literală) riscă să creeze probleme. Nida formulează astfel trei principii pentru aplicarea echivalenței funcționale: Principiul I: Echivalența

²⁵ P. Newmark, *op. cit.*, p. 83.

²⁶ M. Weston, *An English Reader's Guide to the French Legal System*, New York, Oxford: Berg, 1991, p. 23.

funcțională este necesară atunci când o traducere literală poate denatura sensul denotativ al textului; în acest caz, este nevoie de ajustări în textul tradus; Principiul II: Este necesară dacă traducerea literală nu are sens pentru receptorul țintă; Principiul III: Este necesară dacă traducerea literală ar conduce la neînțelegeri grave ale sensurilor asociative ale textului original sau la pierderea semnificativă a valorii sale stilistice²⁷.

Rezultă, așadar, că echivalența funcțională – privită ca un efort vertical de traducere – trebuie aplicată numai atunci când un demers orizontal (printr-o traducere literală) ar conduce la denaturarea sensului, la pierderea conotațiilor sau la compromiterea comunicării.

Nida mai explică și că „în general, este mai corect să vorbim despre «echivalență funcțională» în termeni de grad de adecvare, deoarece nicio traducere nu este complet echivalentă”. În cadrul acestui spectru de adecvare, Susan Șarčević distinge trei niveluri: aproape echivalent, echivalent parțial și non-echivalent²⁸.

Deși un echivalent este, în general, un cuvânt sau o expresie corespunzătoare dintr-o altă limbă, Șarčević pune accentul pe funcție, în special în contexte juridice. Șarčević definește echivalentul funcțional juridic ca fiind un termen din sistemul juridic țintă care desemnează un concept sau o instituție ce îndeplinește aceeași funcție ca în sistemul juridic sursă²⁹. Însă funcțiile, la fel precum conceptele sau referenții, rareori se suprapun perfect, ceea ce înseamnă că echivalența funcțională reprezintă în cele din urmă un compromis între sursă și țintă – un sens intermediar, diferit atât de cel original, cât și de cel propriu limbii țintă.

4. Spre echivalență

După cum s-a văzut mai sus, conceptul de echivalență în traducere a fost mult discutat, rafinat și adesea criticat, unii cercetători ajungând să-l considere o iluzie³⁰ – fără însă ca aceasta să reducă importanța acordată căutării echivalenței în traducere și traductologie. Reiss și Vermeer, de exemplu, chiar au înlocuit termenul „echivalență” cu noțiunea de adecvare³¹. Shveitser însă a subliniat o distincție importantă între cele două: echivalența presupune un efort de traducere mai ridicat decât adecvarea³². În timp ce echivalența deplină urmărește redarea

²⁷ E. A. Nida, *Language, Culture and Translating*, Shanghai Foreign Language Education Press, 1993, p. 125.

²⁸ S. Șarčević, *Legal Translation and Translation Theory: A Receiver-oriented Approach*, în ASTTI/ETI (ed.), *La Traduction Juridique: Histoire, théorie(s) et pratique. Proceedings*, Geneva 17-19 February 2000, p. 238.

²⁹ S. Șarčević, *Bilingual and Multilingual Legal Dictionaries: New Standards for the Future*, *Meta*, 36(4): 1991, p. 615.

³⁰ M. Snell-Hornby, *Translation Studies: An Integrated Approach*, Amsterdam and Philadelphia: John Benjamins, 1988.

³¹ K. Reiss, H. J. Vermeer, *Groundwork for a General Theory of Translation*, Niemeyer, Tübingen, 1984.

³² A. Shveitser, *Equivalence and Adequacy*, în P. Zlateva (ed.), *Translation as Social Action. Russian and Bulgarian Perspectives*, Routledge, 1993.

completă a conținutului comunicativ și funcțional al textului sursă, adecvarea implică o redare mai puțin exhaustivă, dar acceptabilă.

Mai mulți autori au adoptat în chestiunea echivalenței o abordare duală, disociind între concepte precum: corespondență formală vs. echivalență textuală³³, corespondență formală vs. echivalență dinamică³⁴, traducere semantică vs. traducere comunicativă³⁵ sau echivalență semantică vs. echivalență funcțională³⁶. În toate aceste opoziții, echivalența funcțională sau dinamică este, de regulă, cea preferată.

Potrivit lui Nida, corespondența formală pune accent pe forma și conținutul mesajului în limba sursă³⁷. Utilizarea corespondenței formale poate avea însă ca rezultat construcții greoaie în limba țintă, ceea ce poate să denatureze sensul și să îngreuneze înțelegerea de către cititor³⁸. Prin contrast, echivalența dinamică, bazată pe „principiul efectului echivalent”, are ca obiectiv reacția cititorului, echivalența fiind definită în funcție de măsura în care cititorii traducerii reacționează într-un mod similar cu cititorii originalului³⁹.

Astfel, Nida și Taber definesc traducerea ca procesul de redare, în limba țintă, a celui mai apropiat echivalent natural al mesajului din limba sursă – din punct de vedere mai întâi al sensului, apoi al stilului⁴⁰. Susținătorii echivalenței dinamice îi subliniază importanța prin faptul că aceasta depășește simpla comunicare corectă a informației; în echivalența dinamică, „mesajul este păstrat, iar traducerea este fidelă”⁴¹. În mod similar, Newmark pledează pentru traducerea comunicativă, care urmărește să producă asupra cititorului un efect cât mai apropiat de cel generat de textul original⁴².

O mutare de accent în studiul traducerii juridice o propun Le Cheng și King Hui Sin în articolul „Terminological Equivalence in Legal Translation: A Semiotic Approach”. Autorii susțin că traducerea juridică nu este un simplu transfer lingvistic, ci presupune o dublă operațiune: transfer juridic și transfer lingvistic simultan⁴³. Astfel, traducerea juridică trebuie să satisfacă două tipuri de echivalență: echivalența comunicativă (asigurarea înțelegerii mesajului de către

³³ J. C. Catford, *A Linguistic Theory of Translation*, London, UK: Oxford University Press., 1965.

³⁴ E. A. Nida, *Towards a Science of Translating*, Leiden, NL: Brill, 1964; E. A. Nida, C. R. Taber, *The Theory and Practice of Translation*, Leiden, NL: Brill, 1969.

³⁵ P. Newmark, *op. cit.*

³⁶ Roger T. Bell, *Translation and Translating. Theory and Practice*, Londres/New York: Longman, 1991.

³⁷ E. A. Nida, *Towards a Science of Translating*, *op. cit.*, p. 159.

³⁸ E. A. Nida, C. R. Taber, *op. cit.*, p. 201.

³⁹ E. A. Nida, C. R. Taber, *op. cit.*, p. 24.

⁴⁰ E. A. Nida, C. R. Taber, *op. cit.*, p. 12.

⁴¹ E. A. Nida, C. R. Taber, *op. cit.*, p. 200.

⁴² P. Newmark, *op. cit.*

⁴³ L. Cheng, K. H. Sin, *Terminological equivalence in legal translation: A semiotic approach*, *Semiotica*, 172(1/4): 2008, pp. 33-45.

publicul-țintă) și echivalența juridică (menținerea funcției juridice în ambele sisteme de drept).

Această dublă cerință evidențiază o trăsătură unică a traducerii juridice: traducerea în general face trimitere la un text sursă; traducerea juridică face trimitere la o aplicare ipotetică inițială a unui text sursă. În timp ce traducerea generală are sarcina de a transfera sensul original într-un text țintă, traducerea juridică are sarcina a determina o aplicare ipotetică similară în contextul țintă. Așadar, dacă în cazul traducerii interlingvistice în general este importantă echivalența sensului dintre texte, în traducerea juridică ar trebui asigurată echivalența sensului dintre aplicări. Identificarea acestora s-ar putea realiza, după Cheng și Sin, cu ajutorul unei contextualizări precise a textului sursă și, respectiv, a textului țintă.

Prin urmare, în cazul traducerii juridice rolul traducătorului nu este doar jurilingvistic, ci și interpretativ: trebuie să navigheze între limbaje juridice, sisteme de drept și contexte culturale, spre o ideală echivalență.

Referințe

- Abdel Hadi M., *Géographie politique et traduction juridique, le problème de la terminologie, Terminologie et traduction*, 2(3): 1992, pp. 43-57.
- Arntz R., *La traducción jurídica, una disciplina situada entre el derecho comparado y la lingüística contrastiva*, *Revista De Lenguas Para Fines Específicos*, 8: 2001, pp. 375-400.
- Bell Roger T., *Translation and Translating. Theory and Practice*, Londres/New York: Longman, 1991.
- Biel L., *Corpus-Based Studies of Legal Language for Translation Purposes: Methodological and Practical Potential*, în Heine, C., Engberg, J. (ed.), *Reconceptualizing LSP. Online proceedings of the XVII European LSP Symposium 2009*. Aarhus, Denmark: Aarhus School of Business, Aarhus University, 2010.
- Cao D., *Legal Translation*, în Y. Gambier, L. van Doorslaer (ed.), *Handbook of Translation Studies*, Amsterdam, NL: John Benjamins Publishing Company, 2010.
- Catford J.C., *A Linguistic Theory of Translation*, London, UK: Oxford University Press., 1965.
- Cheng L., Sin K.H., *Terminological equivalence in legal translation: A semiotic approach*, *Semiotica*, 172(1/4): 2008, pp. 33-45.
- Harvey M., *What's so Special about Legal Translation?*, *Meta: Translators' Journal*, 47(2)/2002, pp. 177-185.
- House J., *Translation Quality Assessment: A Model Revisited*, Tübingen, DE: Narr, 1997.
- Müllerová Shiflett M., *Functional Equivalence and Its Role in Legal Translation*, *English Matters III*: 2012, pp. 29-33.
- Newmark P., *A Textbook of Translation*, Harlow, UK: Longman, 2005.
- Nida E. A., *Language, Culture and Translating*, Shanghai Foreign Language Education Press, 1993.
- Nida E. A., Taber C. R., *The Theory and Practice of Translation*, Leiden, NL: Brill, 1969.
- Nida E. A., *Towards a Science of Translating*, Leiden, NL: Brill, 1964.
- Pelage J., *La traductologie juridique : contours et contenus d'une spécialité*, *Traduire*, 200/2003, pp. 109-120.
- Prieto Ramos F., *Legal Translation Studies as interdiscipline: Scope and evolution*, *Meta: Translators' Journal*, 59(2): 2014, pp. 260-277.
- Reiss K. and Vermeer H. J., *Groundwork for a General Theory of Translation*, Niemeyer, Tübingen, 1984.

- Šarčević S., *Bilingual and Multilingual Legal Dictionaries: New Standards for the Future*, *Meta*, 36(4): 1991, pp. 615-626.
- Šarčević S., *Legal Translation and Translation Theory: A Receiver-oriented Approach*, în ASTTI/ETI (ed.). *La Traduction Juridique : Histoire, théorie(s) et pratique. Proceedings*, Geneva 17-19 February 2000.
- Šarčević S., *New Approach to Legal Translation*, The Hague, NL: Kluwer Law International, 2000.
- Shveitser A., *Equivalence and Adequacy*, în P. Zlateva (ed.), *Translation as Social Action. Russian and Bulgarian Perspectives*, Routledge, 1993.
- Snell-Hornby M., *Translation Studies: An Integrated Approach*, Amsterdam and Philadelphia: John Benjamins, 1988.
- Weston M., *An English Reader's Guide to the French Legal System*, New York, Oxford: Berg, 1991.